

1. Aanleiding

De Binnenstad is één van de economische motoren van onze gemeente. Het monumentale centrum is een plek waar ruimte is voor ondernemerschap en waar inwoners en bezoekers graag verblijven. De sociaal-economische en ruimtelijke ontwikkeling van de binnenstad vraagt om een integrale programmering.

In de binnenstadsvisie (2012) wordt gesteld:

“De binnenstad van Zutphen is een bijzonder en aantrekkelijk gebied, waarin stedelijke dynamiek samengaat met uitgesproken en overal zichtbare historische kwaliteiten. De gemeente Zutphen kent een zeer diverse bevolking met een ontspannen mentaliteit; natuur en water zijn binnen handbereik en ondanks de stedelijke drukte liggen stille verborgen straatjes en pleintjes om de hoek.”

De bijbehorende geformuleerde ambitie uit de binnenstadsvisie is ook nog steeds relevant:

“De ambitie is om de aantrekkelijkste binnenstad van Nederland te zijn, waar historie en water voelbaar zijn en waar stedelijk dynamiek harmonisch samengaat met de menselijke maat.”

De binnenstad van de gemeente Zutphen heeft zich in de afgelopen jaren sterk ontwikkeld. De identiteit van de binnenstad als monumentale Hanzestad met stedelijke drukte én rustige hofjes, gelegen aan de IJssel en de Berkel, is versterkt. De samenwerking tussen inwoners, eigenaren, ondernemers en de gemeente is vergroot.

Het Platform Binnenstadsmanagement en de Stichting Zutphen Promotie hebben inmiddels een structurele basis. Er zijn korte lijnen met en binnen de gemeente over schoon, heel, veilig en verbeteringen in de openbare ruimte (denk aan de wijkregisseur, onderhoud en beheer, handhaving en verkeer).

In de afgelopen jaren ontbrak het de gemeente aan investeringsmiddelen voor de herinrichting van delen van de binnenstad. De Corona periode noodzaakte tot praktische maatregelen om het bezoek en verblijf aan de binnenstad mogelijk te houden. Parallel hieraan is gewerkt aan een toekomstbeeld.

BRO heeft in 2022 haar *Toekomstbeeld van de Binnenstad van Zutphen* afgerond. Het onderzoek is in 2021 gestart met een enquête onder ondernemers en vastgoedeigenaren in de binnenstad. Het rapport is opgesteld in nauw overleg met ondernemers en vastgoedeigenaren en met inbreng van bewoners.

BRO geeft aan dat de ingezette verandering van de binnenstadscentra hernieuwde aandacht vraagt. In centrumgebieden gaat het steeds meer over ontmoeten en verblijven. Ofwel de ontwikkeling van ‘place to buy’ naar ‘place to be’. Dit betekent een grotere mix aan functies (sociaal-maatschappelijk, cultuur, diensten, werken, ondernemen, onderwijs en wonen) en meer aandacht voor verblijfskwaliteit, openbare ruimte, groen, mobiliteit en duurzaamheid.

Het coalitieakkoord 2022 – 2026 *Natuurlijk betrokken gelijk vooruit* noemt vier doelen voor de binnenstad in de komende periode:

- Uitvoeren plan Poorten van de stad
- Sturen op kwaliteit (winkels, horeca en ruimtelijke kwaliteit)
- Spreiden van evenementen
- Langer verblijf kwaliteitstoeristen

Voor de uitvoering van het coalitieakkoord gelden de volgende zes toetsstenen:

1. Vergroot het de kanselijkheid van onze inwoners?
2. Verkleint het onze ecologische voetafdruk?
3. Draagt het bij aan sociale samenhang en inclusiviteit?
4. Is het ambitieus maar realistisch?
5. Kunnen we het uitleggen aan iedere inwoner van de gemeente?
6. Versterkt het de positie van de gemeente Zutphen?

De binnenstad is en blijft een belangrijke economische motor van de stad met ruimte voor ondernemers. De binnenstad krijgt een grotere rol voor functies zoals wonen en verblijf. In de binnenstad kunnen we geen sectorale doelen en resultaten nastreven, het is een levend geheel met een complex gelaagd gebruik. Kortom: er is aanleiding voor een samenhangend programma Binnenstad.

2. Beoogd effect; waar willen we heen?

Een duurzaam aantrekkelijke en goed bereikbare binnenstad voor zowel bewoners, bezoekers, ondernemers als pandeigenaren.

Het BRO-onderzoek noemt als hoofdpogaven voor de binnenstad:

1. Compact, compleet en eigen
2. Ook voor jongeren én eigen inwoners
3. Levendig en leefbaar
4. Met sterke verbindingen
5. Gemakkelijk bereikbaar, voldoende parkeren
6. Waar wordt samen gewerkt

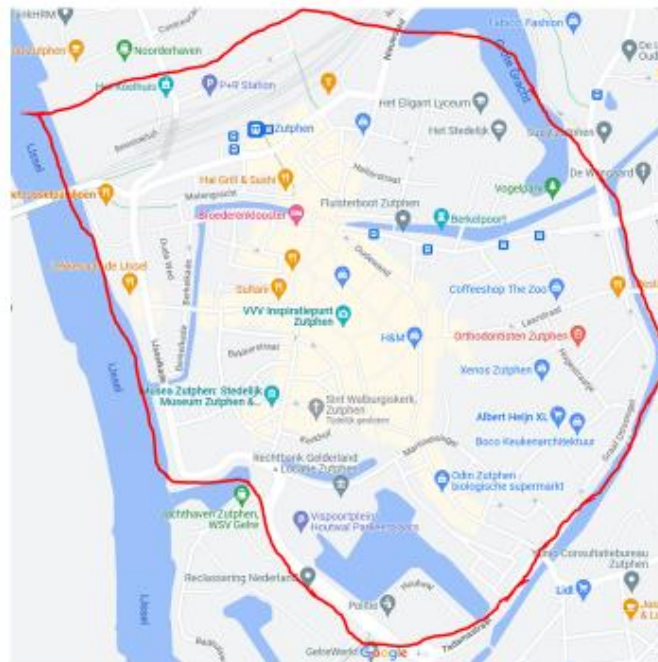
Deze hoofdpogaven zijn vertaald in de sub-doelen van het programma Binnenstad 2023 – 2026.

BRO noemt in haar rapport de volgende prioritaire acties in het kader van een routeplan:

1. Via een BID-book op deelgebiedsniveau aantrekken van ontbrekende functies, sectoren en branches
2. Kwaliteitsimpuls evenementenprogramma
3. Gevefonds voor verbeteren van uitstraling panden
4. Planontwikkeling Stationsstraat
5. Planontwikkeling Polsbroek en met name verbindingen
6. Versterken cultuurbeleving 's-Gravenhof
7. Samenwerking tussen inwoners, eigenaren, ondernemers en gemeente.

Mede op basis hiervan worden projecten onderscheiden in het programma Binnenstad.

Afbakening van het programma Binnenstad:

Het programma Binnenstad is een samenhangende gebiedsgerichte ontwikkeling met als gebiedsgrens de vesting, inclusief Polsbroek en Houtwal.

De identiteit van de binnenstad van de gemeente Zutphen leidt de ontwikkeling van de stad. Zutphen is een compacte monumentale Hanzestad waar water nadrukkelijk aanwezig is en waar stedelijk dynamiek samengaat met de menselijke maat en rustige plekken.

Belangrijke dragers in het programma 2023 - 2026 zijn: de functionele ontwikkeling op basis van het BRO-onderzoek, mobiliteit en klimaat (bereikbaarheid, parkeren van auto's en fietsen, klimaatadaptatie) en kwaliteit en uniformiteit van inrichting en gebruik (uitstraling monumentale panden en openbare ruimte).

Het beheer en onderhoud in de binnenstad vormt geen onderdeel van het programma. De huidige kwaliteitsnormen blijven onverminderd van kracht.

De toekomstige warmtevoorziening in de binnenstad is nog niet voorzien in de komende 15 jaar en de voorbereiding daarvan wordt ondergebracht in het programma Duurzaamheid/energietransitie.

3. Focus in het programma Binnenstad 2023 - 2026:

Het speerpunt respectievelijk programma Investeren in de binnenstad (2017 – 2022) kreeg vorm langs drie actielijnen Gastvrijheid, Identiteit en Poorten van de Stad.

Het programma Binnenstad 2023 – 2026 werkt aan duurzame kwaliteit van de binnenstad aan de hand van drie sub-doelen:

1. Duurzame kwaliteit van inrichting en gebruik.
De compacte monumentale binnenstad vraagt om standaarden voor duurzame inrichting en gebruik. We formuleren en handhaven een gezamenlijk kwaliteitsbeeld over inrichting en gebruik van terrassen, uitstallingen, straatinrichting, gebouwen en dergelijke.
2. De functionele samenhang in de binnenstad.
Het BRO-onderzoek geeft richting aan de functionele invulling van deelgebieden. Het kernwinkelgebied heeft een andere functie dan bijvoorbeeld aanloopstraten. Via een BID-book en samenwerkingsafspraken kunnen we sturen op de functionele samenhang en kwaliteit van functies in de binnenstad.

3. Duurzame kwaliteit openbare ruimte en bereikbaarheid.

Het parkeren van auto's wordt beperkt in de binnenstad om meer kwaliteit te bieden aan het verblijf in de openbare ruimte. De visie Vesting van de toekomst biedt een leidraad voor klimaatadaptatie en het coalitieakkoord geeft aan deze koers voort te zetten. Het STOP-principe vanuit de Mobiliteitsvisie Binnenstad 2018, is onverminderd van kracht. De faciliteiten voor fietsers en voetgangers worden verbeterd. Stadsdistributie wordt bevorderd en vrachtauto's beperkt.

De toetsstenen van het coalitieakkoord worden toegepast op de prioritering van onze inzet in de binnenstad. Het programma stuurt op de samenhang tussen projecten in de binnenstad via de drie bovengenoemde lijnen.

Projecten en andere opgaven voor de komende periode zijn in ieder geval:

- het uitvoeringsplan (fiets en auto) parkeren binnenstad (parkeervisie);
- Polsbroek inclusief herinrichting Boompjeswal, Laarstraat en Paardenwal;
- herinrichting Stationsstraat;
- herinrichting Lange Hofstraat (in samenhang met cultuurbeleving en ontwerp herinrichting 's Gravenhof en alternatieve parkeervoorziening voor bewoners);
- kwaliteitsstandaarden panden, terrassen, reclame en uitstallingen;
- gevelgroen en gevelfonds.

De consequenties voor beheer en onderhoud worden betrokken bij de planvorming.

1. Kaderstelling en randvoorwaarden

De raad heeft in de afgelopen jaren de volgende relevante beleidsstukken vastgesteld:

Integraal:

Focustraject begroting 2017 met speerpunt Investeren in de binnenstad, herijking speerpunt binnenstad 2018

Algemene Plaatselijke Verordening

Ruimtelijk:

Binnenstadsvisie 2012

Verordening Fysieke Leefomgeving

Sectoraal:

Mobiliteit: Visie Mobiliteit Binnenstad 2018

Horecavisie 2017 – 2022

Deelgebieden binnenstad:

Structuurplan Poort van Zuid 2019

Visie Vesting van de Toekomst - januari 2022

Vervolgens zijn er uitvoeringskaders gegeven via de bestemmingsplannen, beleidsregels evenementen 2018, Verordening Stad- en landschapsschoon, Bepalingen vergunningvrije voorwerpen op openbare plaatsen, prestatieafspraken met Binnenstadsmanagement (BMZ) en Stichting Zutphen Promotie (SZP).

2. Organisatie en verantwoordelijkheden

Bestuursdriehoek en college

Programma's worden geleid door een bestuursdriehoek bestaande uit de bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk opdrachtgever en ambtelijk opdrachtnemer. Vanwege het brede integrale karakter van de opgave (denk aan veiligheid, mobiliteit, klimaat, ruimtelijke ordening) worden het programmaplan en belangrijke aanpassingen, naast de reguliere P&C cyclus, behandeld in het college. Ook worden de

portefeuillehouders voor bijvoorbeeld mobiliteit, klimaatadaptatie, veiligheid en ruimte uitgenodigd voor vergaderingen van de bestuurs-driehoek wanneer deze onderwerpen expliciet worden geagendeerd.

Bestuurlijk opdrachtgever: H.J.M. Verschure

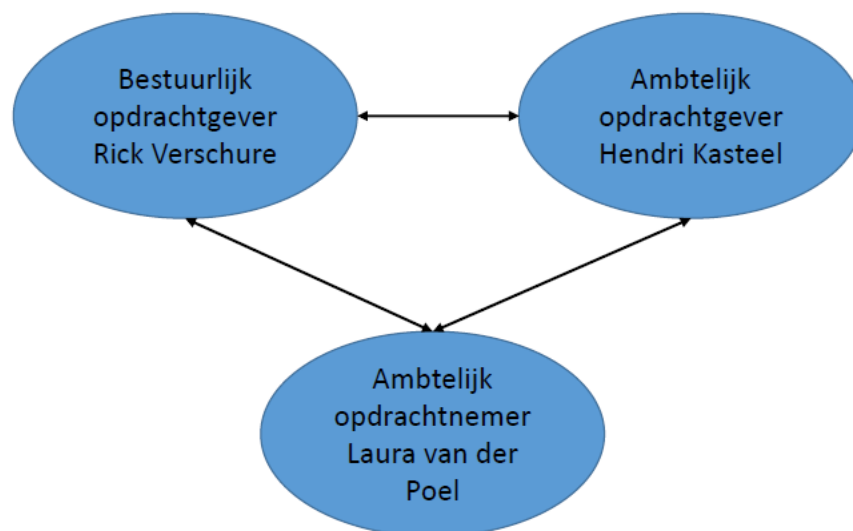
De bestuurlijk opdrachtgever volgt, beoordeelt en accordeert het project op hoofdlijnen en bewaakt draagvlak intern en extern.

Ambtelijk opdrachtgever: H. Kasteel

De ambtelijk opdrachtgever is sparringpartner voor de opdrachtnemer en zorgt voor voldoende mensen en middelen voor de uitvoering van de opdracht.

De ambtelijk opdrachtnemer: L. van der Poel

De ambtelijk opdrachtnemer/programmamanager is verantwoordelijk voor de samenhangende sturing op de programmadoelen en projectresultaten. De programmamanager zorgt voor een programmaorganisatie en maakt afspraken over beheeraspecten zoals kwaliteit, planning en middelen.

3. Kosten

Beschikbare middelen opgenomen in de begroting 2023:

Herinrichting Lange Hofstraat voorbereiding	€ 100.000
Herinrichting Boompjeswal, Laarstraat en Paardenwal	€ 300.000
Herinrichting Stationsstraat reserve Poorten van de Stad	€ 800.000
Ontwerp herinrichting 's Gravenhof	€ 80.000

Aanvullend benodigde middelen worden geraamd na uitwerking van het programmaplan Binnenstad in het eerste kwartaal 2023. Te denken valt aan middelen voor gevefonds, uitvoeringsplan (fiets en auto) parkeren binnenstad, verbinding centrale parkeerplaatsen onderling, voorzieningen in het kader van handhaving stadsdistributie, gevolgen voor beheer, onderhoud en handhaving. De extra benodigde budgetten worden betrokken bij de afwegingen in de begroting 2024 en verder.

Capaciteit wordt zo veel mogelijk gevonden via prioriteren en zo nodig herschikken van taken binnen de personele organisatie. Als er aanvullende specifieke capaciteit nodig is, wordt dit meegenomen bij de voorbereiding van de begroting 2024 en verder.